

INSTITUT EKONOMSKIH NAUKA

Br. 256/2

15.05. 2025 god.

B E O G R A D

**ПРОГРАМ ДЕСЕТОГОДИШЊЕГ
НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА
ИНСТИТУТА ЕКОНОМСКИХ НАУКА
ЗА ПЕРИОД 2025–2035. ГОДИНЕ**

Београд, мај 2025.

УВОД

Институт економских наука (Институт), као једна од најстаријих и најугледнијих научноистраживачких установа у Србији у области економије, улази у нову деценију рада суочен са динамичним променама у науци, привреди и друштву. У складу са својом мисијом, Институт настоји да научноистраживачким радом одговори на најзначајније изазове савремене економије и друштва, пружајући стручну подршку јавном и приватном сектору и доприносећи формирању одрживих јавних политика заснованих на доказима.

Основна програмска оријентације односи се, пре свега, на унапређење квалитета научноистраживачког рада, кроз повећање броја радова у референтним часописима, унапређење компетентности истраживача кроз примену научноистраживачког рада у припреми пројектних предлога и реализацији пројеката и дисеминацију резултата истраживања. Сем тога, развојни правац Института у наредној деценији одређен је и процесом трансформације који се одвија у оквиру пројекта *Serbia Accelerating Innovation and Growth Entrepreneurship* (SAIGE), који финансира Светска банка, у сарадњи са Министарством науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије. У фокусу овог процеса је јачање институционалних капацитета, унапређење истраживачке инфраструктуре, подстицање примене научних резултата у привреди и боље позиционирање унутар националног и Европског истраживачког простора.

Програм рада Института економских наука (Програм) утврђује се за период од десет година (2025–2035.) и реализује се преко Научног већа Института, Сектора за основна истраживања, Сектора за примењена истраживања, Канцеларије за пројекте и трансфер знања и Кабинета директора. Руководилац Сектора за основна истраживања је одговоран за реализацију Програма и у обавези је да годишњи извештај о раду подноси Научном већу и директору Института.

Реализација Програма почиње даном усвајања Програма на седници Научног већа Института. У реализацији Програма учествују сви истраживачи у Институту.

1. ПРЕСЕК ТРЕНУТНОГ СТАЊА: ПРАВНИ СТАТУС, ИСТОРИЈСКИ РАЗВОЈ, ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА, КОМПЕТЕНТНОСТ И РЕЗУЛТАТИ

1.1. Историјски развој – кратак осврт

Институт економских наука основан је 1958. године у оквиру Савезног завода за привредно планирање са циљем да подржи развој економских истраживања и методологије дугорочног планирања. Од свог оснивања, Институт је пролазио кроз различите фазе раста, трансформације и изазова који су обликовали његову улогу у научној и друштвеној заједници.

Почетна организација Института успостављена је у периоду значајних економских промена у тадашњој Југославији, када је држава развијала различите моделе планске економије и самоуправљања. Група истакнутих економиста, међу којима је био и кандидат за нобелову награду др Бранко Хорват одиграла је кључну улогу у формирању институције. Они су настојали да повежу научни рад са потребама економске политике, чиме је Институт постао важан центар за економска истраживања.

Током шездесетих година прошлог века, институт је пословао под називом Југословенски институт за економска истраживања, а његова делатност била је усмерена на анализу економских политика, макроекономске процесе и развојне стратегије. Упркос бројним изазовима и финансијским ограничењима, Институт је наставио да расте, привлачећи младе истраживаче и сарађујући са другим научним институцијама у земљи и иностранству.

Током 1970-их и 1980-их година, Институт је додатно ојачао своју позицију као водећа научна установа у области економских политика, уз покретање постдипломских студија. Његова улога постаје још значајнија током бурног периода транзиције 1990-их, када је учествовао у анализи економских последица друштвено-политичких промена у Југославији и Србији, пружајући стручну подршку у процесима реформе.

У 21. веку, Институт се прилагодио савременим економским токовима, активно учествујући у међународним научним пројектима, организовању научних конференција и издавачкој делатности. Данас представља једну од водећих истраживачких институција у области економије у Србији, са нагласком на примену научних сазнања у креирању јавних политика и развоју националне економије.

1.2. Компетентност Института

Институт економских наука је реномирана научноистраживачка организација са дугогодишњом традицијом у области економских наука. Компетентност Института се огледа у високом академском капацитету истраживачког кадра, учешћу у значајним националним и међународним пројектима, као и утицају на евалуацији и креирању јавних политика. Истраживачки тим Института чине истраживачи из различитих економских дисциплина, који својим научним резултатима употпуњују знање у области економске науке. Такође су активно укључени у савремена научна истраживања, проучавајући разноврсне теме што их чини компетентним за пружање експертске подршке креаторима јавних политика и привреди. Сарадња са другим научним установама, универзитетима и међународним организацијама додатно доприноси његовој репутацији као центра економских истраживања у Србији и региону.

Поред тога, Институт остварује значајну издавачку делатност кроз објављивање научних часописа и монографија, чиме активно доприноси ширењу економских знања и иновација. Његов развојни пут одражава континуирану способност адаптације на савремене економске изазове, чиме Институт задржава позицију релевантног актера у научној заједници и привредном систему Србије.

Институт економских наука активно доприноси и развоју дигиталне инфраструктуре у друштвеним и хуманистичким наукама, пратећи принципе Отворене науке. Успостављањем дигиталних репозиторијума и применом савремених алата за анализу и обраду података, Институт унапређује доступност научних резултата и подстиче већу повезаност са академском заједницом.

1.3. Истраживачи и административно особље Института

- У Институту су запослена 42 истраживача са пуним радним временом – 5 научних саветника, 16 виших научних сарадника, 15 научних сарадника, 5 истраживача сарадника и један истраживач приправник. Научна звања има 36 истраживача.
- У родној структури истраживача учествује 67% жена и 33% мушкараца.
- Шест истраживача обухваћено је Програмом развоја научноистраживачког подмлатка Института економских наука.
- У Институту је ангажовано седам лица у оквиру административно-техничке подршке.

1.4. Пројекти Института

У последњих десет година истраживачи Института су руководили и/или учествовали у бројним међународним и домаћим пројектима, од којих издвајамо:

- *Фонд за науку Републике Србије – ДИЈАСПОРА 2024*, "Research on Occupational Change in the Serbian Labour Market: Identifying Trends for Future Workforce Developments and Policy Responses" (2025-2026);
- *Visegrad+ Grant*, "Identifying the causes of long-term unemployment among older women in Serbia and North Macedonia" (2024-2026);
- *The Vienna Institute for International Economic Studies WIIW*, "Tobacco Taxation in Eastern Europe" (2024-2026);
- *Visegrad+ Grant*, "Shift to electric car production: national strategies in Central and Eastern Europe" (2024-2025);
- *Министарство науке, технолошког развоја и иновација РС*, „Иновациони пулс – Оцена и праћење перформанси стартап и иновационог екосистема Републике Србије" (2024-2025)
- *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH*, "The creation of Roadmap for implementing the Green Agenda" (2024-2025);
- *Републички завод за статистику РС*, Израда публикације „Демографске промене и привредни раст у Републици Србији" (2024-2025)
- *Републички завод за статистику РС*, Израда публикације „Структурне промене у пољопривреди и утицај на економски раст" (2024-2025)
- *Институт за вирусологију, вакцине и серуме -ТОРЛАК*, „Анализа изводљивости са анализом тржишта за доказ концепта за два производа" (2024)
- *Институт за медицинска истраживања*, „Анализа изводљивости са анализом тржишта за доказ концепта" (2024)
- *Институт за мултидисциплинарна истраживања*, „Анализа тржишта за доказ концепта за девет производа" (2024)
- *Научни институт за прехранбене технологије*, „Анализа изводљивости са анализом тржишта за 2 SEED пројекта и 4 доказа концепта" (2024)
- *European Commission – European Social Fund ESF+*, "Digital Marketing Capacity Building – Empowering Persons with Physical Disabilities for Remote Work DI-MARC" (2023-2025);

- *Фонд за науку Републике Србије – ИДЕНТИТЕТИ*, "Mind the gender pay gap: Nexus between sociocultural identity. Occupational segregation, and distributional effects in Serbia – GPGIDENT" (2023-2024);
- *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH*, „Студије претходне изводљивости/анализа кључних кључних предлога пројеката туристичке инфраструктуре у Републици Србији” (2023-2024);
- *European Commission: Joint Research Centre (JRC)*, "The analysis of the regional potential for collaboration in the ICT sector in the context of Smart Specialisation in the Western Balkans" (2023);
- *United Nations Development Programme – UNDP*, "Analysing the key markets for communicating the values of the Montenegrin national brand" (2023);
- *United Nations Development Programme – UNDP*, "Evaluation of the impact and quality of training programs in public administration" (2023);
- *Фонд за науку Републике Србије – ИДЕЈЕ*, "Empowering Participation in Culture and Architecture: Activating Public Resources for and with Community – EPICA" (2022-2024);
- *Фонд за науку Републике Србије – ИДЕЈЕ*, "Engagement in Academic Achievements and Extracurricular Activities as Predictors of Life Satisfaction among High-school and University Students- SHINE" (2022-2024);
- *European Commission – Research Executive Agency (HORIZON 2020)*, "HumMingBird – Enhanced migration measures from a multidimensional perspective" (2019-2024);
- *ЈП „Градац“ Чачак*, „Израда студија за потребе ГУП-а Чачак" (2023)
- *University Illionis of Chicago on behalf Bloomberg Philantropies*, "Accelerating Progress on Effective Tobacco Tax Policies in Low-and Middle-Income Countries" (2017-2023);
- *United Nations Development Programme – UNDP*, „Анализа савремених економских и финансијских трендова" (2022);
- *Фонд за науку Републике Србије - COVID-19*, "Social stability in Serbia challenged? Pandemics, economic losses, inequality, and policy responses – INEQ RS Covid-19" (2021-2022);
- *Фонд за науку Републике Србије – ДИЈАСПОРА*, "Impact of ICT on Unemployment Factors in Spain and Serbia - A Comparative Analysis for Practical Recommendations – ПУФСС" (2021-2022);
- *Фабрика Шећера Шајкашка А.Д. Жабалъ*, „Процена вредности грађевинског објекта Салон Намештаја - Нова Варош" (2021)
- *Фабрика шећера АД Црвенка*, „Процена вредности акција и капитала и пружање консултантских услуга у вези са могућом продајом сопствених акција привредних друштава АД Црвенка и АД Шајкашка" (2020)
- *Profilco Yu d.o.o., Београд*, „Израда елабората о трансферним ценама привредног друштва Profilco Yu Србија" (2019)
- *Саобраћајни институт ЦИП д.о.о. Београд*, „Унапређење рачуноводствених политика и давање препорука у вези корекција по основу примедби које су дате у Извештају о ревизији финансијских извештаја Саобраћајног института ЦИП д.о.о. Београд за 2018. годину" (2019)
- *Град Нови Сад, Градска управа за заштиту животне средине*, „Анализа економских инструмената за финансирање животне средине на територији града Новог Сада са предлогом за њихово унапређење" (2018-2019)
- *European Union - Interreg IPA CBC*, "Enriching tourism offer for persons with visual impairment and blindness (VISITUS) " (2017-2019);

- *HELVETAS SWISS/Кабинет Министра за иновације и технолошки развој Републике Србије*, „Квантитативна анализа утицаја иновационе политике и индустрије 4.0 на развој економије, технолошког напретка и предузетништва у Србији" (2018)
- *Институт за нуклеарне науке „Винча“ Београд*, „Израда припреме и реализације процеса евалуације и селекције кадрова у Центру заједничких служби на основу нове организационе структуре и општих критеријума квалитетног радног учинка Института за нуклеарне науке „Винча" (2018)
- *Народна банка Србије*, „Економска исплативост улагања у тржиште индустријског алкохола, алкохолног сирћета и квасца у Србији" (2018)
- *Народна банка Србије*, „Пружање услуга периодичних презентација макроекономских истраживања" (2017)
- *Град Нови Сад*, „Стратегија развоја пољопривреде и руралног развоја града Новог Сада за период 2018-2022. године" (2017)
- *HELVETAS SWISS/Републички секретаријат за јавне политике*, „Ми смо породица" (2017)
- *Војвођанска банка а.д.*, „Стручна експертиза случај Војвођанска банка А.Д. Нови Сад & BDD Olimpia Invest А.Д. Београд" (2016)
- *European Commission – Research Executive Agency (HORIZON 2020 - INFRADEV-3-2015)*, "Strengthening and widening the European infrastructure for social science data archives - CESSDA SaW" (2015-2017);
- *COST акције* (CA 21118 -"Platform Work Inclusion Living Lab", CA 21150 - "Parental Leave Policies and Social Sustainability", CA 19129 - "Decolonizing development"; CA 20112 - "Platform of policy evaluation community for improved EU policies and better acknowledgement", CA 1930 -"Fintech and Artificial Intelligence in Finance - Towards a transparent financial industry"; CA18215 - "China In Europe Research Network" финансиране од стране European Cooperation in Science and Technology).

1.5. Сарадња са другим институцијама

Национална сарадња

На националном нивоу, Институт остварује блиску сарадњу са водећим универзитетима, научноистраживачким институцијама и другим организацијама које се баве економским, другим друштвеним и интердисциплинарним истраживањима. Међу кључним партнерима у академској заједници издвајају се Универзитет у Београду, Универзитет у Новом Саду, Универзитет у Нишу и Универзитет у Крагујевцу. Институт успешно сарађује и са другим научним институтима, укључујући Институт за друштвене науке, Институт за економику пољопривреде, Институт за вирусологију, вакцине и серуме „Торлак”, Институт за медицинска истраживања, Институт за мултидисциплинарна истраживања и Научни институт за прехранбене технологије. Сарадња са овим институцијама омогућава заједнички развој истраживачких пројеката, размену знања и јачање интердисциплинарног приступа у решавању кључних друштвених и економских изазова.

Институт је координирао Саветом института из области друштвених наука – радном групом за праћење реализације Програма развоја института из области друштвених наука за период 2022–2024. године, која је формирана одлуком Председништва Заједнице института Србије. Такође, Институт координира радом посебне радне групе састављене од представника свих научних поља, која је ангажована на унапређењу система вредновања научноистраживачких институција у Републици Србији. Радна група је дала значајан допринос организацији два национална форума о вредновању научноистраживачких институција, који су реализовани 2024. године у организацији Института економских наука и Министарства науке, технолошког развоја и иновација РС.

Сарадња са јавним сектором има посебан значај за Институт, будући да се резултати истраживања директно примењују у креирању и спровођењу економских политика. У том оквиру, Институт остварује партнерство са ресорним министарствима Владе Републике Србије, Привредном комором Србије, Републичким заводом за статистику, Националном академијом за јавну управу, Републичким секретаријатом за јавне политике, као и са агенцијама надлежним за регионални развој и подршку привреди, укључујући Развојну агенцију Србије и регионалне развојне агенције.

Међународна сарадња

Институт континуирано унапређује међународну сарадњу кроз учешће у европским и глобалним истраживачким пројектима и успостављање партнерстава са реномираним међународним научним институцијама. Активно учествује у пројектима финансираним кроз програме као што су *Horizon Europe*, *Erasmus+*, *COST акције*, *European Social Fund (ESF+)*, као и у иницијативама које финансирају GIZ, UNDP, JRC, Bloomberg Philanthropies, Visegrad Fund и други. Посебан значај има и додељена стипендија истраживачу Института у оквиру програма *Maria Skłodowska-Curie*, која потврђује међународну препознатљивост истраживачког потенцијала Института.

Истраживачи Института сарађују са реномираним међународним институцијама као што су Универзитет у Антверпену, Универзитет у Љубљани, Универзитет у Бечу, као и са Светском банком, Светском здравственом организацијом и другим међународним организацијама. Поред академских партнера, Институт је члан различитих истраживачких мрежа и међународних економских асоцијација.

Институт је једини представник Републике Србије у чланству Коалиције за унапређење вредновања истраживања - CoARA (*Coalition for Advancing Research Assessment*) <https://coara.eu/coalition/membership/>.

У циљу даљег унапређења међународне сарадње, Институт је посвећен јачању видљивости својих истраживача у међународној академској заједници, као и на привлачењу иностраних истраживача и студената кроз заједничке пројекте, програме и размену.

1.6. Библиотечки и информациони ресурси

Институт економских наука активно развија и одржава своје библиотеке и информационе ресурсе како би подржао научноистраживачки рад како својих истраживача, тако и шире научне заједнице. Од 2015. године, Институт је успоставио дигитални репозиторијум IRIES који омогућава складиштење и отворени приступ научним публикацијама. IRIES је део међународне платформе OpenDOAR, што значајно повећава видљивост научних резултата истраживача Института. До прве половине 2025. године, у IRIES је унето више од 1.800 научних публикација, укључујући више од 900 радова објављених у научним часописима и преко 800 радова из монографија и зборника радова.

Поред дигиталног репозиторијума, Институт поседује и библиотеку са стручном и научном литературом у области економије, финансија и пословног менаџмента.

1.7. Издавачка делатност Института

Институт економских наука посвећен је издавачкој делатности која обухвата монографска издања, научне часописе и тематске зборнике. Наведене публикације имају значајну улогу у ширењу научних сазнања и подстицању стручне расправе у области економије, предузетништва и финансија.

Монографска издања

Од оснивања, Институт је објавио велики број монографија и тематских зборника. Последњих година, акценат је стављен на електронска издања, како би се омогућио слободан приступ научним публикацијама. Онлајн приступ: <https://www.library.ien.bg.ac.rs/index.php/monog>

Научни часописи

Институт издаје два научна часописа који се баве актуелним економским и друштвеним питањима:

- *Economic Analysis* (EA) – Основан 1967. године, овај часопис објављује истраживања у областима макроекономије, предузетништва и финансија. Од 2018. године индексиран је у међународним базама података као што су ERIH PLUS, EBSCO, DOAJ. Одлуком Министарства науке, технолошког развоја и иновација сврстан је у категорију M51. Онлајн приступ: <https://www.library.ien.bg.ac.rs/index.php/ea>;
- *Journal of Women's Entrepreneurship and Education* (JWEE) – Основан 2009. године, овај часопис се фокусира на женско предузетништво и образовање, истражујући улогу жена у привреди на глобалном нивоу. У складу са Правилником о категоризацији и рангирању научних часописа Министарства науке, технолошког развоја и иновација РС, часопис је категорисан као M23, а према ранг листи научних часописа *SCImago Journal Rank* (SJR), часопис је сврстан у категорију Q2 у области „Родне студије“. Онлајн приступ: <https://www.library.ien.bg.ac.rs/index.php/jwee>.

Стручне публикације

- *SEE-6 Economic Outlook* – У питању је полугодишња публикација на енглеском језику која анализира макроекономске трендове у шест земаља југоисточне Европе - Србији, Северној Македонији, Црној Гори, Босни и Херцеговини, Хрватској и Словенији, коју ИЕН реализује у сарадњи са институцијама, чланицама удружења Института југоисточне Европе -SEE-6, Институтом за економију из Сарајева, Босна и Херцеговина, Институтом за развој и међународне односе из Загреба, Хрватска, Универзитетом Црне Горе, Економским факултетом из Подгорица, Институтом за економију при Универзитету „Свети Кирил и Методије“ из Скопља, Северна Македонија и Институтом за економска истраживања из Љубљане, Словенија. Онлајн приступ: <https://www.library.ien.bg.ac.rs/index.php/see6>.
- *Национална мрежа средњих предузећа* (НМСП) – Годишња публикација која прати пословање средњих предузећа у Србији и нуди препоруке за унапређење економских политика. Публикација у процесу редизајнирања, у сарадњи са Привредном комором Србије, са циљем иновирања структуре у складу са потребама привеле. Онлајн приступ: <https://www.library.ien.bg.ac.rs/index.php/nmsp>.

1.8. Делатност, управљачка структура и организација рада

Делатност Института

Према Статуту, претежну делатност Института чине основна истраживања и примењена истраживања која су у функцији валоризације резултата основних истраживања. Институт, поред научноистраживачке делатности, обавља и друге послове којима се комерцијализују резултати научног и истраживачког рада под условом да се тим пословима не угрожава квалитет научноистраживачког рада. Институт учествује у реализацији програма и пројеката за потребе домаћих и страних правних лица, а у циљу комерцијализације резултата научноистраживачког рада, подстицања предузетништва и пословног повезивања, институт може бити оснивач и *start up*, *spin off* и *spin out* компанија у складу са законом.

Управљачка структура

Управљање Институтом поверено је **Управном одбору** који је именovala Влада Републике Србије (24 број 119-1776/2023 од 9. марта 2023). Управни одбор Института има седам чланова које именује Влада Републике Србије, од којих председника и три члана одређује Влада Републике Србије, као своје представнике, а три члана предлаже Научно веће Института из реда истраживача у научним или наставним звањима запослених у Институту.

Директор се именује на основу јавног конкурса и мора бити компетентан за област науке за коју је Институт акредитован. За директора може бити именовано лице у научном или наставном звању.

Саветодавна тела Института чине Колегијум, Проширени колегијум и Међународни саветодавни одбор.

Колегијум је главни саветодавни орган Института. Колегијум чине Директор, помоћник директора и руководиоци сектора.

У **Проширени колегијум** су поред чланова колегијума укључени и руководиоци тима за трансформацију и руководиоци истраживачких департамана. Састанци колегијума се одржавају једном недељно, по правилу понедељком ујутро, док се састанци проширеног колегијума одржавају једном месечно, а по потреби и чешће, у складу са одлуком колегијума.

Међународни саветодавни одбор (МСО) се формирао средином 2023. године. Њега чине три до пет реномираних представника научне или стручне заједнице из иностранства. Улога МСО је да унапреди међународну сарадњу Института и да обезбеди да се најбоље праксе у управљању научноистраживачким институцијама пренесу на Институт. Састанци МСО се одржавају уживо и електронским путем, најмање два пута годишње, од чега најмање једном уживо у просторијама Института.

Институт је, у процесу трансформације, подржан и од стране **међународног и националног институционалног консултаната**.

Кабинет директора, са административно-техничком службом, чине помоћник Директора за финансије, као и седам запослених особа у Институту, као и ангажована лица на основу обављања повремених послова, односно уговора о делу. Службу чине секретаријат, рачуноводство, портирница, инфо и интернет центар и библиотека. Поред наведеног, на Институту је у допунском раду са 30% ангажован и Интерни ревизор и Менаџер за људске ресурсе.

Одлуке о развоју научноистраживачког рада доноси **Научно веће**, састављено од петнаест истраживача у научном звању, са пуним радним временом, од чега најмање седам чланова у научном звању Научни саветник. Када Институт нема најмање седам истраживача у звању научни саветник, том броју се додају и виши научни сарадници.

Организација рада

Организациона структура Института је флексибилна, динамична и усклађена је са потребама тржишта и активностима запослених.

Сектор за основна истраживања (СОИ) - У складу са стратешким циљевима у оквиру Стратегије'25 и циљевима трансформације Института у оквиру SAIGE пројекта, основни циљ СОИ је унапређење квалитета научноистраживачког рада кроз повећање броја радова у референтним часописима, повећање цитираности у кључним индексним базама, унапређење капацитета за реализацију пројеката и дисеминацију резултата научноистраживачког рада.

Сектор за примењена истраживања (СПИ) - У складу са стратешким циљевима Института, основни циљ СПИ је унапређење капацитета за реализацију примењених истраживања и преноса знања, препознавање тржишних прилика, као и повећање ангажовања истраживачких капацитета Института за сарадњу са међународним организацијама, приватним сектором и државним органима и институцијама (пре свега кроз процесе креирања јавних политика).

Истраживачи Института су распоређени, према личним научноистраживачким интересовањима у један од шест департмана.

Департман за макроекономију

Департман за макроекономију окупља истраживаче Института чији су предмет истраживања фискална и монетарна стабилност, привредни, раст, инвестиције, као и међународни токови трговине и капитала. Примарни циљ Департмана је да допринесе академској заједници, креаторима јавних политика и ширем друштву продукцијом извршних истраживања у области економског и друштвеног развоја. У том циљу, истраживачки напори су усмерени на савремена питања у областима монетарне и фискалне политике: фискална и монетарна стабилност, шокови, кризе и инструменти политике; економски раст: стране директне инвестиције, секторска анализа и пословни циклуси; и међународна економија: конкурентност, девизни курс, трговинска политика, мобилност капитала. Одељење такође производи полугодишњу публикацију – *SEE-6 Economic Outlook* посвећену макроекономским трендовима и кретањима у региону (у сарадњи са Удружењем економских института Југоисточне Европе), организује радионице и семинаре и пружа аналитичке услуге прилагођене захтевима креатора јавних политика и привреде.

Департман за економију благостања

Департман за економију благостања је посвећен истраживањима у областима опорезивања дуванских производа и утицаја на јавне финансије и јавно здравље у Србији, иницијације пушења код младих у Србији, политика тржишта рада и унапређења економског положаја жена у Србији, анализе предузетничких склоности студената у Србији и примене концепта отворених иновација у железници. Рад Департмана за економију благостања усмерен је ка остваривању циљева који се односе на успостављање активне сарадње између истраживача и унапређење научних резултата у областима тржишта рада, здравља, образовања, примене савремених технологија и иновација у образовању, социјалне политике и економске демографије, као и економске антропологије, социологије и сродних научних области.

Департман за економију животне средине

Департман за економију животне средине посвећен је истраживању међузависности економије и животне средине. Циљ Департмана је да пружи свеобухватну анализу и евалуацију политика које утичу на квалитет животне средине и доступност природних ресурса. Департман покрива широк дијапазон тема из области економије животне средине и економике енергетике, фокусирајући се на актуелне и релевантне области истраживања. Ово укључује економетрију и статистику животне средине, јавне политике у области економије и животне средине, економске инструменте за финансирање животне средине, зелено финансијско извештавање, анализу и обелодањивање и одрживи развој. Истраживачи су посвећени идеји да буду лидери у овој иновативној области која се брзо развија, обезбеђујући најсавременија истраживања и анализе које помажу да се информише и обликује јавни дискурс о овим кључним питањима.

Департман за дигиталну економију

Департман за дигиталну економију се бави истраживањима дигиталних маркетинг компетенција особа са инвалидитетом, вештачке интелигенције и игара, дигиталне трансформације као фактора економског раста, дигиталне трансформације и ефикасности е-управе, дигиталне

финансијске инклузије, дигиталних предузетничких компетенција, рад на даљину и теорија понашања потрошача на дигиталним медијима. Области истраживања Департмана су динамички постављене око истраживачких тема кроз које су чланови организовани у мање научно-истраживачке групе (НИГ-ове). Овакав начин организације активности на нивоу Департмана, омогућује бољу фокусираност и већу флексибилност истраживачких тимова. Теме око којих су организовани НИГ-ови на нивоу Департмана су: Дигиталне предузетничке компетенције, Дигитализација бизниса, *FinTech* и *Remote work*.

Департман за економску историју и теорију

Департман за економску историју и теорију се бави истраживањем процеса развоја економије и економских система, посматрано у ширем друштвеном, политичком и културном контексту, с фокусом на Србију и шири регион, од оснивања модерних држава на овом простору у 19. веку до данас. Изучавање економске и друштвене теорије, политичке економије и макроекономије са циљем разумевања изазова савремених економских система, активности и развојних импликација на питања друштва, културе, животне средине и економије земаља у развоју, уз препоруке моделовања нових системских решења, представља додатну истраживачку област департмана.

Чланови департмана сарађују и са другим департманима Института на развијању заједничких пројеката, конференција и округлих столова, као и припреми и писању монографија, научних зборника и појединачних истраживачких радова. Департман такође организује предавања стручњака разних области из земље и иностранства са циљем популаризације и проблематизације истраживачких тема департмана.

Департман за економију иновација

Основни циљ Департмана за економију иновација је пружање конкретних научних доказа стручној и научној јавности о утицају иновација на привредни раст и развој, анализирање ефеката иновационих политика и анализирање утицаја увођења различитих врста иновација на пословне перформансе предузећа. Активности чланова Департмана усмерене су на успостављање сарадње са потенцијалним и оснаживање сарадње са постојећим партнерима у земљи и иностранству који имају исте или сличне области истраживања. Кључне области научноистраживачког рада чланова Департмана су: научноистраживачка и иновациона политика, привредни развој и локални економски развој, предузетништво, интелектуални капитал, дигитална трансформација, стратешко управљање истраживањем, развојем и иновацијама у организацијама. Специфичне области рада чланова Департмана укључују метрику науке, технологије и иновација; анализу иновационог екосистема; сцијентометрију и библиометрију.

2. ПОЛАЗНА ОСНОВА ЗА ИЗРАДУ ПРОГРАМА РАЗВОЈА, МИСИЈА И ВИЗИЈА, НАЧЕЛА, ВРЕДНОСТИ И ПРИНЦИПИ, КЉУЧНИ ПРАВЦИ ИСТРАЖИВАЊА И ЦИЉЕВИ ИНСТИТУТА

2.1. Полазна основа за израду програма развоја

У изради Програма десетогодишњег научноистраживачког рада Института економских наука за 2025-2035. полазну основу су чинила следећа документа:

1. Програм рада и развоја ИЕН за период 2021-2025. – Стратегија '25

2. Меморандум о разумевању о сарадњи и подршци процесу институционалне трансформације – Министарство науке, иновације и технолошког развоја РС и Институт економских наука, 2022. у оквиру пројекта SAIGE
3. Програм петогодишњег научноистраживачког рада Института економских наука за 2024-2028.
4. Програм петогодишњег развоја научноистраживачког подмлатка Института економских наука за период 2024-2028.
5. Двогодишња евалуација Програма рада и развоја Института економских наука за период 2021-2025. година – Стратегија '25
6. Стратегија научног и технолошког развоја Републике Србије („Моћ знања“) за период 2021–2025.
7. Национални план развоја Републике Србије 2021–2030.
8. Стратегија индустријске политике Републике Србије 2021-2030.
9. Стратегија паметне специјализације Републике Србије (S3) 2020-2027.
10. Национална стратегија одрживог развоја
11. Национална стратегија за вештачку интелигенцију 2020–2025.
12. Стратегија развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2023. године

2.2. Стратешко усмерење Института – визија и мисија

Визија

ИЕН тежи да постане центар изврности за економске науке у југоисточној Европи, препознат по иновативним истраживачким приступима и активном доприносу развоју одрживе економије. Снажна повезаност са привредом и друштвом учиниће ИЕН кључним актером у обликовању будућих економских политика.

Мисија

ИЕН је посвећен развоју економских наука кроз основна и примењена истраживања, интердисциплинарни сарадњу, иновације и трансфер знања. Фокусирани смо на креирање одрживих економских решења, пружање научне подршке државним институцијама и привредним субјектима, као и едукацију нових генерација.

2.3. Начела истраживачког рада у Института

Институт економских наука послује у оквиру начела на којима се заснивају наука и истраживање:

- Слобода и аутономија научног и истраживачког рада;
- Јавности научног и истраживачког рада и резултата тог рада, у складу са законом;
- Научна и стручна критика;
- Поштовање стандарда науке и струке;
- Примена међународних стандарда и критеријума у вредновању квалитета научног и истраживачког рада;
- Конкурентност и изврност научних програма и пројеката;
- Етика научног и истраживачког рада, у складу са принципима добре научне праксе;
- Родна равноправност у науци и истраживањима, као и у органима одлучивања;
- Повезаност са системом образовања, а посебно са системом високог образовања;
- Отвореност за међународну научну и технолошку сарадњу;
- Спровођење истраживачког рада у складу са принципима отворене науке;
- Бриге за одрживи развој и заштиту животне средине и
- Оригиналност и аутентичност у научном раду и истраживањима.

2.4. Вредности и принципи Института

Институт стреми да кроз етику, иновативност, професионализам и посвећеност личном и институционалном развоју, гради науку која оставља траг у друштву. У свом раду, Институт се руководи следећим вредностима и принципима који чине основу његове организационе културе, усмеравају свакодневно деловање запослених и подржавају остваривање визије, мисије и стратешких циљева:

Етика и интегритет

Тежимо прихватању моралних принципа и вредности од стране наших запослених како у приватном тако и у професионалном контексту. Етика обухвата одржавање доследности између речи и дела, као и поштовање моралних и професионалних норми. Очекује се да се запослени држе својих принципа, чак и када је то изазовно. Очекује се Поштење јер је кључно за изградњу поверења између колега и клијената, што укључује искрено и транспарентно дељење информација, као и избегавање превара и обмањивања. Очекује се Праведност која подразумева поступање праведно према свима, без обзира на њихове разлике, и поштовање права других, уз избегавање дискриминације. Такође, очекује се Одговорност према друштву што укључује разумевање утицаја својих одлука и акција на ширу заједницу, при чему се запослени труде да допринесу позитивним променама.

Иновативност

Подстичемо развијање способности појединца или тима да ствара нове идеје, концепте, производе или процесе. Подстичемо креативно размишљање које омогућава разматрање проблема из различитих перспектива и развој оригиналних решења. Такође, подстичемо отвореност према експериментисању с новим приступима, методама и технологијама, чак и када то носи ризик од неуспеха. Прилагођавање иновација потребама тржишта или специфичним изазовима у истраживању је кључно, као и интердисциплинарност, која подразумева спајање знања и вештина из различитих области како би се створиле нове идеје и решења.

Професионализам

Од запослених очекујемо професионализам у понашању, ставовима, вредностима. Професионализам значи да преузимају одговорност за своје задатке, резултате и понашање, при чему се труде да испуне своје обавезе на најбољи могући начин. Одржавање високих стандарда у обављању посла, укључујући пажњу на детаље и посвећеност изврсности, такође је од суштинског значаја. Подстичемо пристојно, уљудно понашање према колегама, клијентима и партнерима што доприноси изградњи позитивних односа и остављању доброг утиска. Одржавање прикладног изгледа и понашања, укључујући ношење одговарајуће одеће и неговање позитивног става, такође одражава професионалност.

Бити најбоља верзија себе

Креирамо радно окружење у којем запослени добијају прилику да уче и напредују сходно својим потребама и могућностима а у складу са стратешким циљевима Института. Кроз самооцењивање и евалуацију од стране руководиоца запослени стичу увид у сопствене снаге али и које су им области за развој, односно које им компетенције недостају како би - оно што хоће постало - оно што могу. На том путу руководиоци им помажу препознавањем сваког оствареног „коракa напред“ не чекајући савршенство.

Изврсност

Изврсност као способност континуираног постизања изузетних резултата како на нивоу појединца тако и на нивоу Института, је константа којој стремимо. На то путу ослањамо се на

јасну стратегију, компетентне запослене, иновације у пословању што нам омогућава да идемо у сусрет тржишним променама, јачамо конкурентност и испуњавамо очекивања клијената и друштва. Тежимо да сваки запослени живи у складу са вредностима Института; да му етика, интегритет, иновативност и професионализам помогну да буде најбоља верзија себе. Тежимо да науком мењамо свет.

2.5. Кључни правци истраживања

Кључни правци истраживања Института у наредном периоду дефинисани су у складу са темама шест истраживачких департмана и одражавају интердисциплинарни приступ анализи савремених економских и друштвених изазова. Истраживања обухватају области макроекономије, економије благостања, дигиталне економије, економије животне средине, економије иновација, као и економске историје и теорије.

У области макроекономије, фокус је на фискалној и монетарној стабилности, привредном расту, инвестицијама, као и међународним токовима трговине и капитала.

Економија благостања обухвата истраживања о утицају опорезивања дуванских производа на јавне финансије и јавно здравље, економским аспектима потрошње алкохола, политикама тржишта рада, положају жена на тржишту рада, као и предузетништву младих.

У области дигиталне економије, истраживања су фокусирана на дигиталну трансформацију, вештачку интелигенцију, дигиталну финансијску инклузију и дигиталне предузетничке и маркетинг компетенције различитих друштвених група.

У оквиру економије животне средине, истражују се јавне политике и инструменти финансирања у области заштите животне средине и одрживог развоја, економетријска и статистичка анализа животне средине и зелено финансијско извештавање и анализа.

У области економије иновација, истраживања су усмерена на анализу утицаја иновационих политика на економски раст и утицаја иновација на перформансе предузећа.

Истраживања у области економске историје и теорије фокусирају се на југословенско-америчке економске односе, еко-социјализам и историјске облике економске организације и критичке теоријске приступе, енергетску политику са посебним фокусом на нуклеарне енергије.

2.6. Циљеви

Општи циљ

Општи циљ Програма десетогодишњег развоја научноистраживачког рада Института је јачање друштвене и економске релевантности научних резултата путем континуираног унапређења квалитета научноистраживачког рада, систематског ширења научних знања и креирања докумената јавних политика заснованих на доказима.

Специфични циљеви

Специфични циљеви Програма су:

1. Повећање броја радова у часописима на SCI и SSCI листама и *Web of Science (WoS)* и *SCOPUS* цитатним базама у ужим областима истраживања департмана Института;
2. Унапређење компетентности у процесу примене резултата научноистраживачког рада у припреми пројектних предлога и реализацији пројеката финансираних из домаћих и међународних извора;

3. Подстицање дисеминације резултата научноистраживачког рада са посебним фокусом на креирање и усвајање докумената јавних политика и учешће истраживача на водећим међународним конференцијама у ужим областима истраживања департмана Института.

3. АКТИВНОСТИ ИНСТИТУТА И ИНДИКАТОРИ УСПЕХА

3.1. Активности Института

Програмске активности, усклађене са општим и специфичним циљевима Програма, су:

1. Усавршавање истраживача за обављање научноистраживачког рада;
2. Подршка истраживачким департманима у објављивању радова у референтним часописима;
3. Развој научног подмлатка у области економских истраживања;
4. Припрема и реализација пројеката Фонда за науку;
5. Унапређење компетентности истраживача за креирање докумената јавних политика;
6. Подршка истраживачким департманима у креирању база података;
7. Издавање стручних публикација;
8. Организација научних догађаја;
9. Интерна презентација резултата истраживања;
10. Подстицање учешћа истраживача на реномираним конференцијама;
11. Јачање квалитета и афирмација часописа Института;
12. Проширење инфраструктуре за управљање дигиталним ресурсима;
13. Унапређење услова за научноистраживачки рад.

Програмска активност 1.

Усавршавање истраживача за обављање научноистраживачког рада

Програмска активност Усавршавање истраживача подразумева унапређење знања, вештина и компетенција истраживача за обављање научноистраживачког рада. Циљ ове програмске активности је пружање подршке и подстицање стицања знања непосредном разменом научних информација и научних достигнућа, као и развоја методологије истраживања и шире примене квантитативних техника у области друштвених наука.

Програмска активност се реализује кроз два вида усавршавања:

- Интерно усавршавање

Циљ интерног усавршавања је унапређење нивоа знања, вештина и компетенција истраживача за обављање научноистраживачког рада коришћењем интерних ресурса Института. Активности се реализују у форми предавања, радионица, курсева и тематских дискусија које воде истраживачи Института, као и позвани екстерни предавачи.

Интерно усавршавање обухвата два тематска правца, у складу са надлежностима организационих јединица:

- Сектор за основна истраживања надлежан је за активности усмерене на представљање резултата научноистраживачког рада, као и размену искустава и добре праксе са студијских боравака, летњих школа и других облика индивидуалног усавршавања. Ове активности доприносе ширењу научних знања унутар колектива и јачању истраживачке културе. Такође, интерно усавршавање укључује и активности усмерене на унапређење капацитета за примену вештачке интелигенције и машинског учења у истраживањима у области друштвених наука.

- Канцеларија за пројекте и трансфер знања, успостављена у оквиру процеса трансформације Института, организује едукације и обуке у области пројектног циклуса што укључује припрему пројектних предлога, идентификацију одговарајућих позива и партнера, као и обуке за имплементацију и извештавање у пројектима финансираним из домаћих и међународних извора. Посебна пажња посвећује се темама као што су иновације, интердисциплинарност и примена напредних аналитичких алата. Посебна пажња посвећена је размени искустава из процеса пријављивања и реализације истраживачких пројеката.

Поред наведеног, интерно усавршавање укључује и активности усмерене на унапређење капацитета за примену вештачке интелигенције (машинског учења) у друштвеним истраживањима.

Интерним усавршавањем се реализују стратешки циљеви Института који се односе на унапређење компетентности и изврности рада истраживача, односно утицаја и реализације резултата научноистраживачког рада, чиме се остварују вишеструке користи за све истраживаче и Институт, као научноистраживачку организацију.

Динамика организовања интерних обука се одређује у договору истраживача, Сектора за основна истраживања и Пројектне канцеларије са директором Института.

- Екстерно усавршавање

Екстерно усавршавање подразумева подршку усавршавању истраживача кроз учешће у летњим школама, радионицама, семинарима и другим видовима стицања знања и вештина.

Истраживачи се усмеравају на програме екстерног усавршавања на факултетима, институтима и другим установама. Активност се реализује ослањајући се на кључни интерни ресурс Института – мрежу партнерских институција, односно институција са којима Институт има успостављену сарадњу, у складу са стратешким усмерењем. Истраживачи имају право да, уз образложење, предложе облик усавршавања за који процењују да ће допринети њиховом научноистраживачком раду.

Програмска активност 2.

Подршка истраживачким департманима у објављивању радова у референтним часописима из уже области економије

Програмску активност чине подстицаји истраживачима за објављивање радова у часописима на *Science Citation Index (SCI)*, *Social Science Citation Index (SSCI)* и *Scopus* листама. Програмска активност се реализује кроз истраживачке департмане Института, са циљем да подстакне тимски рад и објављивање резултата истраживања у ужим истраживачким областима. Главни извор финансирања су научноистраживачки пројекти, у којима је могуће буџетски предвидети ову врсту трошкова, као и средства се која на годишњем нивоу додељују сваком истраживачком департману.

Циљ програмске активности је повећање броја радова у референтним часописима из уже области економије ради унапређења квалитета научноистраживачког рада, као кључне претпоставке достизања изврности и релевантности научних истраживања, што је складу са стратешким циљевима развоја науке и истраживања у Републици Србији. Очекивани резултат ове програмске активности је објављивање најмање једног рада у периоду од две године у одабраним часописима од стране сваког истраживача.

Програмска активност 3.

Развој научног подмлатка у области економских истраживања

Програмска активност развој научног подмлатка у области економских истраживања односи се на системску изградњу истраживачких капацитета младих сарадника и њихово активно

укључивање у научноистраживачки рад. Циљеви програмске активности дефинисани су Програмом десетогодишњег развоја научноистраживачког подмлатка Института за период 2025-2035. година. Основни циљеви Програма обухватају пружање подршке младим истраживачима у процесу интеграције у научноистраживачке активности Института кроз упознавање са организацијом рада и научним приоритетима; оспособљавање за самосталан научноистраживачки рад, путем усвајања методолошких знања, аналитичких алата и техника научног истраживања; и јачање капацитета за учешће у пројектима, са посебним нагласком на оснаживање младих истраживача за писање, пријављивање и спровођење научноистраживачких пројеката у сарадњи са домаћим и међународним партнерима.

Програмске активности обухватају оријентацију, менторство у кући, усавршавање, усмено представљање резултата научноистраживачког рада и практични рад.

Оријентација се реализује кроз успостављен механизам за упознавање младих истраживача са оперативним радом Института. Менторски рад са научноистраживачким подмлатком реализује се кроз три категорије менторства (менторство приправника 1, менторство приправника 2 и менторство сарадника) за које су дефинисане опште и посебне одредбе, а у складу са специфичним карактеристикама кључних задатака у раду ментора са младим истраживачима. Интерно усавршавање се реализује у оквирима расположивих капацитета Института и подразумева организовање предавања, обука и радионица од стране истраживача запослених на Институту и гостујућих предавача. Екстерно усавршавање подразумева подршку усавршавању младих истраживача, кроз њихово упућивање на учешће у летњим школама, семинарима, радионицама и другим видовима стицања нових знања. Усмено представљање резултата научноистраживачког рада се реализује интерно и екстерно. Интерно представљање се односи на радионице на Институту на којима млади истраживачи презентују резултате истраживања, објављене научне радове, пријаве докторских дисертација и друге резултате са циљем да добију сугестије и смернице за њихово унапређење. Екстерно представљање резултата се односи на учешће младих истраживача на домаћим и међународним конференцијама, округлим столовима и научним скуповима, са циљем дисеминације резултата у академској и стручној јавности. Практичан рад се односи на укључивање младих истраживача у реализацију стручних пројеката Института и подразумева примену знања које је млади истраживач стекао кроз менторски рад, интерне обуке и екстерне програме усавршавања.

Програмска активност 4.

Образовање научноистраживачког кадра и унапређење образовне делатности Института

Добијањем статуса института од националног значаја, Институт има у плану да, у складу са важећим националним прописима, развија програме докторских и постдокторских студија за које поседује стручну и институционалну компетенцију, а који нису довољно развијени у оквиру програма акредитованих универзитета у Републици Србији. Поред тога, Институт ће формирати програме припремних докторских студија, при чему ће тежиште образовног процеса бити усмерено на развој методологије научног истраживања. Постдокторске студије и менторски радови биће фокусирани на подстицање развоја истраживача Института, а реализоваће се у потпуности у складу са овим Програмом, као и Програмом развоја научноистраживачког подмлатка.

Ова програмска активност утемељена је на резултатима два интерна пројекта института који су реализовани у претходном периоду:

- *Развој концепта целоживотног неформалног образовања, чији је циљ био испитивање потенцијала Института у области неформалног образовања, уз пилотирање програма обука као допринос модернизацији образовног система у Србији.*

- *STATA WORKSHOP 2019*, реализovan kao radiionica obuke za primenu STATA softvera u ekonomskim i statistickim analizama. Cilj je bio unapređenje kapaciteta istraživača, podsticanje primene kvantitativnih metoda i primena rezultata u kreiranju javnih politika. Projekat je bio usklađen sa „Програмом научноистраживачког рада ИЕН-а“ и „Стратегијом развоја ИЕН 2020“, као и са Стратегијом научног и технолошког развоја Србије „Истраживање за иновације“.

Оба пројекта представљају добру основу за будуће активности Института у области образовања и развоја компетенција истраживача, уз посебан нагласак на ширењу употребе kvantitativnih техника у друштвеним наукама.

Програмска активност 5.

Припрема и реализација пројеката Фонда за науку

Циљ програмске активности је унапређење квалитета пројектних предлога, као и њихова успешна реализација.

Програмску активност Припрема и реализација пројеката Фонда за науку РС чини механизам за припрему пројектних предлога за будуће програме и реализацију пројеката након њиховог одобрења од стране Фонда за науку РС. Припрема пројектних предлога је скуп активности које се реализују у оквиру следеће четири фазе: генерисање идеје, избор руководиоца пројекта, избор чланова пројектног тима, писање пројектне пријаве и представљање пројекте пријаве члановима Научног већа. Ова програмска активност обухвата и припрему и реализацију интерних пројеката на Институту, у складу са одлуком Управног одбора.

Пројектне идеје се генеришу у оквиру истраживачких департмана, као институционализованог облика организовања научноистраживачке активности групе истраживача која се бави сродним питањима и/или има иста или слична интересовања. Унутар истраживачких департмана формирају се тимови за реализацију пројектних предлога. Резултати истраживања у оквиру департмана представљају се на интерним радионицама чиме се кроз непосредну размену научних информација и научних достигнућа подстиче стицање знања и унапређење компетенција истраживача.

Начин организовања научноистраживачких активности унутар истраживачких департмана прецизније се разрађује у годишњим плановима рада департмана који су саставни део годишњег плана рада Института који усваја Управни одбор. Истраживачки департмани дефинисани су стратешким документима Института.

Програмска активност 6.

Унапређење компетентности истраживача за креирање докумената јавних политика

Циљ програмске активности је повећање утицаја научних истраживања Института кроз њихову примену у формулисању, спровођењу и евалуацији јавних политика.

Ова активност реализује се у оквиру Сектора за примењена истраживања и обухвата развој вештина истраживача у припреми пројектних предлога усмерених на актуелне економске и друштвене изазове, као и у спровођењу пројеката чији ће резултати представљати основу за креирање докумената јавних политика.

У оквиру ове активности, посебна пажња ће бити посвећена јачању компетенција истраживача за ефикасну комуникацију са доносиоцима одлука, као и за промоцију резултата истраживања у стручној јавности. То подразумева учешће на јавним догађајима, округлим столовима и тематским форумима, као и припрему препорука заснованих на доказима.

На тај начин, Институт ће додатно оснажити своју улогу у подршци процесу доношења одлука заснованих на резултатима истраживања (доказима).

Програмска активност 7.

Подршка истраживачким департманима у креирању база података

Циљ ове програмске активности је унапређење квалитета научних резултата кроз развој интерних база података које ће послужити као основ за израду научних радова погодних за објављивање у референтним међународним часописима из уже области економије.

Истраживачки департмани биће охрабрени да развијају сопствене базе података, било путем прикупљања примарних података у оквиру својих истраживања, било кроз иновативну комбинацију и обраду постојећих секундарних података из домаћих и међународних извора.

Активност ће се реализовати у оквиру Сектора за основна истраживања, који ће пружити стручну и техничку подршку департманима у процесу планирања, креирања, управљања и коришћења база података. Поред консултација и техничке помоћи, истраживачима ће бити омогућене и обуке са циљем унапређења знања и вештина у области рада са подацима, што ће допринети јачању истраживачког капацитета Института.

Програмска активност 8.

Издавање стручних публикација

Програмска активност Издавање стручних публикација подразумева објављивање две серијске публикације: регионалног економског прегледа „*SEE6 Economic Outlook*“ и аналитичке публикације „Национална мрежа средњих предузећа“. Циљ активност је повећање видљивости и утицаја резултата истраживања Института у домаћим и регионалним оквирима.

Имајући у виду да се „*SEE6 Economic Outlook*“ објављује од 2015. године, а „Национална мрежа средњих предузећа“ од 2016. године у наредном периоду фокус је постављен на унапређење њиховог садржаја, у складу са Планом трансформације.

Активност се реализује у оквиру Сектора за примењена истраживања.

Програмска активност 9.

Организација научних догађаја

Циљ ове програмске активности је дисеминација научноистраживачких резултата у функцији унапређења видљивости и доступности резултата рада истраживача, уз добијање повратних информација неопходних за унапређење презентованих истраживања, што је у складу са стратешким циљевима развоја науке и истраживања у Републици Србији.

Програмска активност обухвата организацију већег броја научних догађаја сваке календарске године. Организација годишње конференције Института је најважнији сегмент ове активности. Сваке године један од департмана преузима одговорност за организацију овог научног догађаја. Поред годишње конференције, сваки департман је у обавези да једном годишње организује округли сто из уже научне теме департмана. На основу предлога руководиоца департмана у годишњи план се може укључити и организација већег броја догађаја, посебно о оквиру реализације пројеката.

На предлог руководиоца Сектора за основна истраживања, Научно веће у децембру сваке године усваја План конференција и научних скупова за наредну годину, који предвиђа догађаје које ће организовати Институт или партнерска институција, при чему је Институт суорганизатор. Услов да Научно веће донесе одлуку да Институт учествује као суорганизатор научног скупа је да у програмском одбору скупа буде најмање два члана из редова истраживача Института, као и да на скупу буду представљена најмање три научна рада истраживача Института.

Програмска активност 10.

Интерна презентација резултата истраживања

Циљ ове програмске активности је унапређење квалитета научних резултата и повећање

успеха у припреми и реализацији компетитивних пројеката, кроз подстицање дискусије и научне критике међу истраживачима.

Активност подразумева редовне интерне презентације у оквиру истраживачких департмана, на којима ће се усмено представљати резултати истраживања, објављених научних радова или реализованих пројеката. Ове сесије ће служити као платформа за стручно разматрање и критичко сагледавање метода, резултата и научних доприноса, уз размену мишљења и сугестија у циљу унапређења даљих истраживања.

Планирано је да се ова пракса временом прошири на ниво целог Института, како би се остварила шира размена идеја и знања, подстакла интердисциплинарна сарадња и унапредила извршност научних истраживања.

Програмска активност 11.

Подстицање учешћа истраживача на реномираним конференцијама

Циљ ове програмске активности је унапређење видљивости научних резултата истраживача Института, активно учешће у међународним научним токовима, праћење актуелних истраживачких тема и умрежавање са релевантним институцијама и истраживачима у Европи.

Активност обухвата подршку за учешће на међународним и домаћим научним скуповима, конференцијама и округлим столовима, где истраживачи презентују резултате својих истраживања. Истраживачи се подстичу да у оквиру пројектних активности планирају излагање на релевантним конференцијама, што је значајно не само за афирмацију рада Института, већ и за јачање личних истраживачких капацитета и повезивање са научном заједницом.

Поред годишње конференције Института и конференција партнерских институција у земљи и иностранству, истраживачи могу да учествују и на конференцијама у организацији других академских институција коришћењем различитих извора финансирања, укључујући подршку Министарства (преко годишњих јавних позива), Фонд за науку, средства пројеката и сопствена средства Института.

Програмска активност 12.

Јачање квалитета и афирмација часописа Института

Циљ ове програмске активности је унапређење научног квалитета и афирмација два научна часописа у издању Института економских наука: *Journal of Women Entrepreneurship and Education (JWEE)* и *Economic Analysis*. Активност је усмерена на повећање утицаја и видљивости часописа у домаћој и међународној академској заједници, као и на испуњавање услова за укључивање у релевантне индексне базе као што су Scopus и Web of Science.

У оквиру реализације SAIGE пројекта трансформације Института, ангажован је екстерни консултант који је спровео детаљну евалуацију рада оба часописа. Након анализе, фокус је стављен на *Economic Analysis*, с обзиром на то да је JWEE већ индексан у Scopus бази. За *Economic Analysis* су припремљене конкретне препоруке и коментари у циљу привлачења квалитетнијих радова, тематске профилисаности, унапређења процеса рецензирања и даљег напредовања ка SCOPUS и WoS базама.

Ова активност доприноси повећању научног угледа Института, бољем позиционирању у међународној академској заједници и афирмацији резултата домаћих и међународних истраживача.

Програмска активност 13.

Проширење инфраструктуре за управљање дигиталним ресурсима

Циљ активности је јачање и развој инфраструктуре која треба да унапреди дигитализацију научних и стручних резултата и електронску дисеминацију научноистраживачких резултата Института.

Програмска активност Проширење инфраструктуре за управљање дигиталним ресурсима обавља се кроз иницијативе Кабинета директора и функционисање Дата центра Србија у друштвеним наукама (ДЦС). У наредном периоду предвиђено је улагање у даљи развој институционалног репозиторијума ИРИЕС, интерне базе референци и електронске платформе за вођење часописа *Open Journal System* (OJS). Посебно ће бити уложен напор у даљи развој инфраструктуре ДЦС, уз подршку Министарства и/или средстава за која ће бити конкурисано у оквиру пројектних позива домаћих и међународних фондова.

Програмска активност подразумева реализацију обавеза које су преузете у оквиру Платформе за отворену науку, као и препорука добијених у оквиру програма трансформације Института.

Програмска активност 14.

Унапређење услова за научноистраживачки рад

Развој инфраструктуре за обављање научноистраживачке делатности има за циљ креирање пријатних и стимулативних услова за рад који треба да допринесу унапређењу резултата Института и једноставнијем и квалитетнијем управљању документацијом.

Програмску активност Унапређење услова за научноистраживачки рад чини набавка дигиталне (хардвер и софтвер) и канцеларијске опреме, научне и стручне литературе, као и адаптација и модернизација простора у којем се обавља рад. У оквиру активности предвиђено је и унапређење пословне комуникације кроз SharePoint платформу за сарадњу, која је саставни део апликације Microsoft 365 као и успостављање Gausbox платформе за дигитално управљање документацијом.

3.2. Индикатори успеха

Институт је, са циљем подстицања изврности и релевантности научних истраживања својих истраживача, почев од 2017. године увео индикаторе, односно показатеље успеха научноистраживачког рада. Успех свих истраживача се вреднује на основу квантитативних и квалитативних индикатора дефинисаних у Стратегији '25¹.

Квантитативни индикатори научноистраживачког рада

Квантитативни индикатори научноистраживачког рада се односе на укупан број објављених радова по истраживачу, по групама научноистраживачких резултата:

Р. бр.	Назив индикатора	Опис
1.	Индикатор објављених резултата из категорије М10	Однос броја објављених резултата из категорије М10 (монографије, монографске студије, тематски зборници, лексикографске и картографске публикације међународног значаја) и броја истраживача
2.	Индикатор објављених резултата из категорије М20	Однос броја објављених резултата из категорије М20 (радови објављени у научним часописима међународног значаја; научна критика; уређивање часописа) и броја истраживача
3.	Индикатор објављених резултата из категорије М30	Однос броја објављених резултата из категорије М30 (зборници међународних научних скупова) и броја истраживача
4.	Индикатор објављених резултата из категорије М40	Однос броја објављених резултата из категорије М40 (монографије националног значаја) и броја истраживача
5.	Индикатор објављених резултата из категорије М50	Однос броја објављених резултата из категорије М50 (радови у часописима националног значаја) и броја истраживача

¹ Начини конструисања Индикатора успеха научноистраживачког рада на Институту се детаљније могу погледати у документу Програм рада и развоја Института економских наука за период 2021-2025. година – СТРАТЕГИЈА'25..

6.	Индикатор објављених резултата из категорије М60	Однос броја објављених резултата из категорије М60 (предавања по позиву на скуповима националног значаја) и броја истраживача
----	--	---

Квалитативни индикатори научноистраживачког рада

Квалитативни индикатори научноистраживачког рада се односе на број и цитираност радова индексираних у базама *Web of Science* (WoS) и *Scopus*. Скуп индикатора је значајан показатељ релевантности и видљивости резултата истраживања. Квалитативни индикатори су:

Р. бр.	Назив индикатора	Опис	Ознака
1.	Индикатор броја радова објављених у часописима индексираним у WoS	Однос броја радова објављених у часописима индексираним у WoS и броја истраживача	W1
2.	Индикатор цитата радова објављених у часописима индексираним у WoS	Однос броја цитата радове објављених у часописима индексираним у WoS и броја истраживача	W2
3.	Индикатор броја цитата и броја радова објављених у часописима индексираним у WoS	Однос броја цитата и броја радова објављених у часописима индексираним у WoS	W3
4.	Индикатор броја радова објављених у часописима индексираним у Scopus	Однос броја радова објављених у часописима индексираним у Scopus и броја истраживача	SC1
5.	Индикатор цитата радова објављених у часописима индексираним у Scopus	Однос броја цитата радова објављених у часописима индексираним у Scopus и броја истраживача	SC2
6.	Индикатор броја цитата и броја радова објављених у часописима индексираним у Scopus	Однос броја цитата и броја радова објављених у часописима индексираним у Scopus	SC3
7.	Индикатор броја бодова из категорије M120	Однос броја бодова из категорије M120 (документа која су припремљена у вези са креирањем и анализом јавних политика) и броја истраживача	
8.	Индикатор броја департмана који су припремили документ јавне политике	Мери број департмана који су на годишњем нивоу припремили документ јавне политике (из категорије M120)	
9.	Индикатор броја истраживача који имају радове објављене у часописима на SSCI и SCI листама и броја истраживача који имају радове објављене у часописима категорије M24	Однос броја (процента) истраживача који имају радове објављене у часописима на SSCI и SCI листама и броја (процента) истраживача који имају радове објављене у часописима категорије M24	
10.	Индикатор збира импакт фактора часописа у којима су радови објављени и броја истраживача	Мери однос збира импакт фактора часописа у којима су радови објављени и броја истраживача	JIF
11.	Индикатор удела истраживача који имају радове објављене у часописима на SSCI листи у текућој години	Мери проценат истраживача који имају радове објављене у часописима на SSCI листи у текућој години	JIF1
12.	Индикатор удела истраживача који имају радове објављене у часописима на SSCI листи у петогодишњем периоду	Мери проценат истраживача који имају радове објављене у часописима на SSCI листи у петогодишњем периоду	JIF5

Квантитативни индикатори примене резултата научноистраживачког рада у реализацији пројеката

Успех у реализацији циља унапређења компетентности истраживача кроз примену резултата научноистраживачког рада у припреми пројектних предлога и реализацији пројеката ће се вредновати на основу следећих квантитативних индикатора:

Р. бр.	Назив индикатора
1.	Број пројеката који се реализују у оквиру програма Фонда за науку
2.	Број руководиоца пројеката у оквиру програма Фонда за науку
3.	Број пројеката примењених истраживања
4.	Број руководиоца пројеката примењених истраживања
5.	Индикатор који прати учешће истраживача који су ангажовани на пројектима Фонда за науку
6.	Индикатор који прати учешће истраживача који су ангажовани на пројектима примењених истраживања

Анекс 1.

ПРЕГЛЕД ИСТРАЖИВАЧА И ОБЛАСТИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА ПО ДЕПАРТМАНИМА

Р.бр.	Презиме и име	Департман
НАУЧНИ САВЕТНИЦИ		
1.	др Александра Брадић-Мартиновић	Департман за економију иновација
2.	др Исидора Љумовић	Департман за макроекономију
3.	др Ивана Домазет	Департман за дигиталну економију
4.	др Јелена Миновић	Департман за економију животне средине
5.	др Јован Зубовић	Департман за економију благостања
ВИШИ НАУЧНИ САРАДНИЦИ		
6.	др Биљана Видука (ванредни професор)	Департман за макроекономију
7.	др Дарко Марјановић	Департман за макроекономију
8.	др Душко Бодрожа	Департман за макроекономију
9.	др Дејана Павловић	Департман за економију благостања
10.	др Исидора Бераха	Департман за економију иновација
11.	др Јелена Крстић	Департман за дигиталну економију
12.	др Косовка Огњеновић	Департман за економију благостања
13.	др Марија Мосуровић	Департман за економију иновација
14.	др Милена Којић	Департман за економију животне средине
15.	др Милица Кочовић Де Санто	Департман за економску историју и теорију
16.	др Михајло Ђукић	Департман за економију благостања
17.	др Петар Митић	Департман за економију животне средине
18.	др Славица Стевановић	Департман за економију животне средине
19.	др Соња Ђуричин	Департман за економију иновација
20.	др Владимир Симовић	Департман за дигиталну економију
21.	др Владимир Андрић	Департман за економску историју и теорију
НАУЧНИ САРАДНИЦИ		
22.	др Аида Ханић	Департман за економију животне средине
23.	др Александар Матковић	Департман за економску историју и теорију
24.	др Александар Здравковић	Департман за макроекономију
25.	др Данијела Стојановић	Департман за економију благостања
26.	др Дијана Штрбац	Департман за економију иновација
27.	др Елена Јовичић	Департман за макроекономију
28.	др Јелена Бановић	Департман за економију иновација
29.	др Лазар Живковић	Департман за економију иновација
30.	др Марија Лазаревић	Департман за економију иновација
31.	др Марко Миљковић	Департман за економску историју и теорију
32.	др Михаило Пауновић	Департман за економију иновација
33.	др Милена Лазић	Департман за дигиталну економију
34.	др Оливера Јовановић	Департман за економију благостања
35.	др Валентина Вукмировић	Департман за економију благостања
36.	др Ђина Ивановић	Департман за дигиталну економију
ИСТРАЖИВАЧИ САРАДНИЦИ		
37.	ма Бобан Недељковић	Департман за економију благостања
38.	ма Емилија Цветковић	Департман за економску историју и теорију
39.	ма Марија Антонијевић	Департман за дигиталну економију
40.	ма Невена Јоловић	Департман за макроекономију
41.	ма Никола Василић	Департман за економију иновација
ИСТРАЖИВАЧИ ПРИПРАВНИЦИ		
42.	ма Јелена Вујадиновић	Департман за макроекономију

Анекс 2

АНГАЖОВАЊЕ ИСТРАЖИВАЧА ИНСТИТУТА ЕКОНОМСКИХ НАУКА НА ПОСЛЕДИПЛОМСКИМ СТУДИЈАМА У ПЕРИОДУ 2015-2025. ГОДИНЕ

На мастер и докторским студијама је у оцењиваном периоду одина било ангажовано 13 истраживача Института економских наука. Облик ангажовања и број истраживача запослених на институту који су ангажовани су наведени у наставку:

Активност	Број ангажованих истраживача
Ментор и члан комисије за одбрану докторске дисертације	8
Члан комисије за одбрану докторске дисертације	11
Извођење наставе на докторским студијама	4
Ментор и члан комисије за одбрану мастер радова	6
Извођење наставе на мастер студијама	10

На последипломским студијама били су ангажовани следећи истраживачи:

Истраживач	Врста ангажовања	Ниво студија	Назив институције
Огњеновић Косовка	Чланство у комисији за оцену докторске дисертације	Докторске академске студије	Економски факултет, Универзитет у Београду
Здравковић Александар	Извођење наставе на предмету Економетрија	Докторске академске студије	Београдска банкарска академија, Факултет за банкарство, осигурање и финансије, Универзитет Унион
Здравковић Александар	Чланство у комисији за оцену докторске дисертације	Докторске академске студије	Београдска банкарска академија, Факултет за банкарство, осигурање и финансије, Универзитет Унион
Стојановић Данијела	Извођење наставе на предмету Електронско пословање	Докторске академске студије	Факултет организационих наука, Универзитет у Београду
Стојановић Данијела	Извођење наставе на предмету Интернет маркетинг и друштвени медији	Докторске академске студије	Факултет организационих наука, Универзитет у Београду
Стојановић Данијела	Чланство у комисији за оцену докторске дисертације	Докторске академске студије	Београдска банкарска академија, Универзитет Унион
Марјановић Дарко	Чланство у комисији за оцену докторске дисертације	Докторске академске студије	Економски факултет у Суботици, Универзитет у Новом Саду
Бодрожа Душко	Чланство у комисији за оцену докторске дисертације	Докторске академске студије	Београдска банкарска академија, Универзитет Унион
Бодрожа Душко	Чланство у комисији за оцену мастер рада	Дипломске академске – мастер студије	Београдска банкарска академија, Универзитет Унион

Бодрожа Душко	Извођење наставе на предметима Финансијски менаџмент и Мерцери и аквизиције	Дипломске академске – мастер студије	Београдска банкарска академија, Универзитет Унион
Домазет Ивана	Извођење наставе на предмету Маркетинг у финансијама	Докторске академске студије	Београдска банкарска академија, Универзитет Унион
Домазет Ивана	Менторство докторске дисертације	Докторске академске студије	Београдска банкарска академија, Универзитет Унион
Домазет Ивана	Чланство у комисији за оцену докторске дисертације	Докторске академске студије	Београдска банкарска академија, Универзитет Унион
Домазет Ивана	Менторство мастер рада	Дипломске академске – мастер студије	Београдска банкарска академија, Универзитет Унион
Домазет Ивана	Чланство у комисији за оцену мастер рада	Дипломске академске – мастер студије	Београдска банкарска академија, Универзитет Унион
Домазет Ивана	Извођење наставе на предметима Маркетинг менаџмент и Интегрисане маркетинг комуникације	Дипломске академске – мастер студије	Београдска банкарска академија, Универзитет Унион
Миновић Јелена	Члан комисије за оцену научне заснованости теме докторске дисертације	Докторске академске студије	Економски факултет, Универзитет у Београду
Лазаревић Марија	Менторство мастер рада	Дипломске академске – мастер студије	Београдска банкарска академија, Универзитет Унион
Лазић Милена	Извођење наставе на предмету Маркетинг истраживање	Дипломске академске – мастер студије	Београдска банкарска академија, Универзитет Унион
Кочовић Де Санто Милица	Извођење наставе на предмету Менаџмент у култури и културна политика	Докторске академске студије	Факултет драмских уметности, Универзитет у Београду
Кочовић Де Санто Милица	Менторство мастер рада	Дипломске академске – мастер студије	Факултет драмских уметности, Универзитет у Београду
Кочовић Де Санто Милица	Менторство докторске дисертације	Докторске академске студије	Факултет драмских уметности, Универзитет у Београду
Мосуровић Марија	Извођење наставе на предмету Пројектно финансирање	Дипломске академске – мастер студије	Факултет за пројектни и иновациони менаџмент, Универзитет Едуконс
Видука Биљана	Чланство у комисији за оцену мастер рада	Дипломске академске – мастер студије	Алфа БК Универзитет
Стевановић Славица	Извођење наставе на предмету Анализа	Дипломске академске – мастер студије	Београдска банкарска академија, Универзитет Унион

	финансијских извештаја		
Стевановић Славица	Чланство у комисији за оцену мастер рада	Дипломске академске – мастер студије	Београдска банкарска академија, Универзитет Унион
Симовић Владимир	Менторство докторске дисертације	Докторске академске студије	Београдска банкарска академија, Универзитет Унион
Симовић Владимир	Чланство у комисији за оцену докторске дисертације	Докторске академске студије	Београдска банкарска академија, Универзитет Унион
Симовић Владимир	Менторство мастер рада	Дипломске академске – мастер студије	Економски факултет, Универзитет у Крагујевцу
Симовић Владимир	Извођење наставе на мастер студијама	Дипломске академске – мастер студије	Економски факултет, Универзитет у Крагујевцу

На подршци докторантима у периоду 2023-2025. година, од којих су неки докторирали у том периоду, били су ангажовани следећи истраживачи Института економских наука:

Докторант	Ангажовани истраживачи
Бановић Јелена	Брадић-Мартиновић Александра, Лазић Милена, Владисављевић Марко
Ивановић Ђина	Симовић Владимир, Домазет Ивана
Јоловић Невена	Ђуричин Соња
Антонијевић Марија	Домазет Ивана, Симовић Владимир
Цветковић Емилија	Миљковић Марко
Недељковић Бобан	Зубовић Јован, Јовановић Оливера
Василић Никола	Исидора Бераха
Вујадиновић Јелена	Дарко Марјановић

Научно веће Института економских наука (ИЕН), на седници одржаној 15.05.2025. године, након разматрања Програма десетогодишњег научноистраживачког рада Института економских наука, за период 2025-2035. године, једногласно је донело

О Д Л У К У

Усваја се Програма десетогодишњег научноистраживачког рада Института економских наука, за период 2025-2035. године.

Одлуку доставити:

- Ресорном Министарству за потребе акредитације ИЕН и
- Архиви ИЕН

Председник Научног већа

Др Соња Буричин

